

A Bizottság határozatának összefoglalója**(2008. november 12.)⁽¹⁾****az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 81. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról****(Ügyszám COMP/39.125 – Járműipari üveg)****(csak az angol, francia és holland nyelvű szöveg hiteles)**

(2009/C 173/08)

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2008. november 12-én az EK-Szerződés 81. cikke szerinti eljárásához kapcsolódó határozatot fogadott el. Az 1/2003/EK tanácsi rendelet 30. cikkének rendelkezései alapján a Bizottság ezúton teszi közzé a felek nevét, a határozat lényegét és a kiszabott büntetéseket, figyelembe véve a vállalkozások üzleti titkaik védelmére vonatkozó jogos érdekét.
2. A határozat szövegének bizalmas információkat nem tartalmazó változata megtalálható a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján az alábbi címen: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/index.html>

II. AZ ÜGY LEÍRÁSA**1. Eljárás**

3. Ez az ügy hivatalból indított vizsgálatként indult. 2005. február 22-én és 23-án a Bizottság vizsgálatokat hajtott végre a Glaverbel (az Asahi leányvállalata, új nevén AGC Flat Glass Europe), a Saint-Gobain, a Pilkington és a Soliver csoportokhoz tartozó vállalkozások telephelyein. 2005. március 15-én második vizsgálatosorozatra került sor a Saint-Gobain és a Pilkington telephelyein. A két vizsgálatosorozat közötti időszakban – 2005. február 22-én, illetve március 9-én – a Glaverbel és az Asahi a bírság alóli mentességre vagy – alternatív megoldásként – a bírság mérséklésére irányuló kérelmet nyújtott be.
4. A Bizottság több, információszolgáltatásra irányuló írásbeli megkeresést intézett a versenyellenes megállapodásokban részes vállalkozásokhoz. A Bizottság elutasította az Asahi és a Glaverbel kérelmét az engedékenységi közlemény 8. pontja szerinti mentesség megadására, és arról tájékoztatta őket, hogy 30–50 %-kal mérsékelni kívánja a rájuk kiszabott bírságot.
5. A kifogásközlést 2007. április 18-án elfogadták, és arról a feleket tájékoztatták. 2007. szeptember 24-én szóbeli meghallgatásra került sor. A meghallgatáson mind a négy vállalkozáscsoport részt vett.

6. A versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottság 2008. július 1-jén ülésezett és 2008. november 7-én kedvező véleményt⁽²⁾ adott.

2. A jogsértés összefoglalása

7. A gépjárműüveget vagy járműipari üveget az alapvető síküveg termék kategóriát jelentő úsztatott üvegből gyártják. A gépjárműtermékek különböző üvegrészekből állnak, ideértve a szélvédőket, az oldalsó fényforrásokat (első és hátsó ajtók ablaka), a hátsó fényforrásokat (hátsó ablak), a háromszög ablakokat (a hátsó ajtó melletti hátsó ablak) és a napfénytetőket. Az üvegrészeket az áttetsző üvegtől eltérő színárnyalatúra is lehet színezni. A sötétített üveg („privacy glass” vagy „dark tail glass”) a színezett üveg speciális fajtája, amely csökkenti a fényt és a hőátadást a jármű belsejében.
8. A határozat a járműipari üveg könnyű járművek – különösen a személygépkocsik és a könnyű haszongépjárművek – gyártói részére, első összeszerelésre vagy cserére történő beszállítására vonatkozik, vagyis az ún. eredeti felszerelések (OE) piacára. A vevők köre gyakorlatilag magában foglalta az összes nagy, európai termeléssel rendelkező járműgyártó cégcsoportot. Csak nagyon kevés világszintű, járműipari üveget gyártó csoport létezik – az AGC, a Pilkington és a Saint-Gobain ezek közé tartoznak, és e cégek egyben Európa vezető beszállítói is. Más beszállítók – mint a Soliver – inkább regionális lefedettséggel rendelkeznek.
9. A járműgyártók részére történő járműipari üveg beszállítását illetően az EGT szintjén egységesek a versenyfeltételek. Következésképp a járműipari üveg OE piaca EGT-szintűnek tekinthető. 2002-ben – azaz a jogsértés utolsó teljes évében – a járműipari üveg összesített értékesítése meghaladta a 2 milliárd EUR-t.
10. Az alább felsorolt címzettek egyszeri és folyamatosan fennálló jogsértést követtek el a Szerződés 81. cikke és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás (a továbbiakban: EGT-megállapodás) 53. cikke sérelmére. A jogsértés abban állt, hogy – az érintett piacon a felek pozíciójának általános stabilitása érdekében – az árképzési politikák és a beszerzési stratégiák összehangolásán keresztül a legnagyobb járműgyártók részére történő járműipari üveg

⁽¹⁾ Lásd a 2008. december 4-én, illetve a 2009. február 11-én elfogadott javításokkal módosított 2008. november 12-i C(2008) 6815 végleges bizottsági határozatot.

⁽²⁾ Lásd HL C , 2009. ... o.

beszállítására vonatkozó szerződéseket összehangolt módon osztották el az EGT-ben. Ezzel összefüggésben a versenytársak nyomom követték az ezeken az üléseken és egyéb kapcsolataik során hozott döntéseket, valamint korrekciós intézkedéseket hoztak abban az esetben, ha az üvegelemek korábban megállapított elosztása a gyakorlatban elégtelennek bizonyult a piaci részesedéseik általános stabilitásának biztosításához. A határozat szerinti jogsértés időpontja 1998. március 10-től 2003. március 11-ig terjed.

III. CÍMZETEK

11. A határozat címzettjei a következő – a négy részes vállalkozáshoz tartozó – jogi személyek:
- a) Asahi Glass Company Limited; AGC Flat Glass Europe SA/NV; AGC Automotive Europe SA; Glaverbel France SA; Glaverbel Italy S.r.l.; Splintex France Sarl; Splintex UK Limited; AGC Automotive Germany GmbH;
 - b) La Compagnie de Saint-Gobain SA; Saint-Gobain Glass France SA; Saint-Gobain Sekurit Deutschland GmbH & Co. KG; Saint-Gobain Sekurit France SA;
 - c) Pilkington Group Limited, Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH és Pilkington Italia Spa;
 - d) Soliver NV.
12. Az anyavállalatok felelőssége megállapítható azon – több kiegészítő tény által is megerősített – feltevés alapján, hogy a teljes tulajdonukban lévő leányvállalatok felett döntő befolyással bírnak.

IV. JOGORVOSLAT

13. Ebben az ügyben az 1/2003/EK rendelet ⁽¹⁾ 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatást (a továbbiakban: a bírságokról szóló 2006. évi iránymutatás) kell alkalmazni.

1. A bírságok alapösszege

14. A bírságokról szóló 2006. évi iránymutatás szerint a bírság alapösszegét a jogsértés utolsó teljes üzleti évében az érintett földrajzi területen az egyes vállalkozások érintett termékei eladási értékének arányában kell meghatározni („változó összeg”); ezt az összeget meg kell szorozni a jogsértés éveinek számával és hozzá kell adni egy, szintén az értékesítési érték arányában kiszámított kiegészítő összeget („belépési díj”), annak érdekében, hogy elrettentsen a horizontális árörögzési megállapodásoktól.

1.1. Az eladások értékének meghatározása

15. A bírságokról szóló 2006. évi iránymutatással összhangban a kiszabott bírság alapösszegének megállapításakor a Bizottság általában a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett, minden egyes vállalkozás által a jogsértésben való részvétel utolsó teljes üzleti évében az EGT-n belül, az érintett földrajzi területen értékesített áruk eladásának értékét veszi figyelembe. Tekintettel azonban ezen ügy sajátosságaira a Bizottság az alapösszeget nem az adott vállalkozás jogsértésben való részvételének utolsó teljes üzleti éve alapján határozta meg, hanem a jogsértés időtartama alatti eladások – egy évre normalizált – átlaga alapján.
16. Bár a jogsértésben részt vevő vállalkozások gazdasági célja a kezdetektől fogva az volt, hogy az EGT-szintű piaci részesedéseiket stabilizálják, a Bizottság figyelembe vette azt a tényt, hogy az első két és fél évre – 1998 márciusától 2000 első félévéig – vonatkozóan az összes európai járműgyártó csak egy részének tekintetében rendelkezik közvetlen bizonyítékkal a kartelltevékenységről. Bár ez nem azt jelenti, hogy az első két és fél évben a többi járműgyártóról nem folytak kartellmegbeszélések, a Bizottság ezt a két és fél évet olyan kibontakozási szakasznak tekintette, amely alatt a kartell tagjai fokozatosan alakították ki a járműgyártókkal szembeni összejátszó magatartásukat. Valószínűsíthető, hogy ebben a kísérleti szakaszban a járműipari üvegbeszállítói csak bizonyos nagy szerződések esetében játszottak össze az ajánlattételben. Következésképp az első felfutási időszakra vonatkozó bírságok kiszámításánál a Bizottság a járműipari üvegbeszállítók azon eladásait veszi csupán figyelembe, amelyekre vonatkozóan közvetlen bizonyítékkal rendelkezik, hogy azok kartellmegállapodások részét képezték.
17. A jogsértési időszak végén – vagyis a három legfontosabb beszállító ún. klubmegbeszéléseinek 2002. szeptember 3-i kudarca és a jogsértés 2003. márciusi megszűnése közötti időszakban – megállapítható, hogy a kulcsszereplő Pilkington kilépése után a kartelltevékenység lelassult. Következésképp a Bizottság csupán azon gyártókhöz kapcsolódó eladásokat veszi figyelembe, amelyekre vonatkozóan közvetlen bizonyítékkal rendelkezik, hogy azok kartellkapcsolatok részét képezték ebben az időszakban. Ez a bizonyítékok meglehetősen visszafogott értelmezését jelenti az érintett vállalkozások javára.
18. A 2000. július 1-jétől 2002. szeptember 3-ig terjedő időszakot tekintve azonban az üléseken és/vagy egyéb kapcsolatok során megtárgyalt eredeti felszerelések gyártóinak az aránya az egyes járműipari üvegbeszállítók EGT-szintű eladásainak több, mint 90 %-át tette ki. A kapcsolatok száma és a határozatban említett rendelkezésre álló bizonyítékok alapján feltételezhető, hogy ebben az időszakban az egész piacot kartellmegállapodások határozták meg. A 2000. július 1. és 2002. szeptember 3. közötti időszakban ezért a Bizottság az összes EGT-szintű eladásokat figyelembe vette.

⁽¹⁾ HL C 210., 2006.9.1., 2. o.

19. Összegezve, a bírságokról szóló 2006. évi iránymutatással összhangban a Bizottság egy jobban célzott megközelítést alkalmazott: csökkentette egyrészt a kibontakozási – a jogsértése kezdete és 2000. június 30. közötti – szakasz, másrészt a végső – 2002. szeptembere és 2003. március 11. közötti – szakasz súlyát oly módon, hogy az egyes járműipari üvegbeszállítók esetében csupán azon gyártók felé történt eladások értékét vette figyelembe, amelyekre vonatkozóan a határozat közvetlen bizonyítékokat tartalmaz arról, hogy azok kartellmegállapodások részét képezték. Az egyes járműipari üvegbeszállítók esetében a bírságok kiszámításához releváns eladásokat úgy határozta meg a Bizottság, hogy mindhárom időszak összes eladásainak a fent említett módon súlyozott összegét elosztotta a jogsértésben való részvétel hónapjainak a számával, majd megszorozta 12-vel annak érdekében, hogy éves átlagot kapjon.

1.2. A bírság alapösszegének meghatározása

20. A bírságokról szóló iránymutatás szerint a releváns értékesítések arányainak a meghatározásához többek között a következő kritériumokat kell figyelembe venni: a jogsértés jellege (ebben az esetben az vevők felosztása azzal a céllal, hogy az eladásokból való részesedéseiket a lehető legnagyobb mértékben, stabilizálják), a földrajzi kiterjedése (EGT), a jogsértésben részes vállalkozások együttes piaci részesedése (ebben az esetben több mint 60%). A bírság alapösszegének a kiszámításakor a Bizottság nem vette figyelembe a végrehajtást, néhány, a jogsértés részleges végrehajtására utaló bizonyíték ellenére sem. Mindezen tényezőket figyelembe véve, a határozat ebben az esetben 16 %-os változó összeget alkalmaz.

21. Tekintettel arra, hogy a jogsértés 5 éven keresztül állt fenn, de nem mindegyik részes vállalkozás vett részt a teljes időszakban, a Bizottság az Asahi és a Saint-Gobain esetében 5-szörös, a Pilkington esetében 4,5-szeres, míg a Soliver esetében 1,5-szeres szorzót alkalmazott a változó összegre.

22. Annak érdekében, hogy a vállalkozásokat elrettentsék attól, hogy ehhez az esethez hasonló horizontális megállapodásokat kössenek a vevők felosztásáról, a Bizottság megemelte a kiszabandó bírságok alapösszegét egy – a bírságokról szóló 2006. évi iránymutatás 25. pontjában előírtak szerinti – kiegészítő összeggel. E célból a kiegészítő összeget az eladások értékének 16 %-ában állapították meg.

2. Súlyosító körülmények

23. A jogsértés elkövetésének idején a Saint-Gobain már címzettje volt kettő korábbi, kartelltevékenységekre vonatkozó bizottsági határozatnak⁽¹⁾, amelyek releváns súlyosító körülmények ebben az ügyben. Az a tény, hogy egy adott vállalkozás folyamatosan megismétli azonos vagy hasonló versenyellenes magatartását azt mutatja, hogy a múltbeli, részére kiszabott bírság nem készítette verseny-

ellenes magatartásának megváltoztatására. Ez a fajta versenyellenes magatartás súlyosító körülménynek minősül, amely indokolja az e vállalkozásra kiszabott bírság alapösszegének 60 %-os növelését.

3. Enyhítő körülmények

24. Ebben az ügyben enyhítő körülmények nem alkalmazhatóak.

4. A forgalom 10 %-ára vonatkozó korlátozás alkalmazása

25. A bírságok kiszámítása során – adott esetben – az 1/2003/EK rendelet 23. cikkének (2) bekezdése szerinti, a világpiacon bonyolított teljes forgalom 10 %-ában megállapított határértéket alkalmazzák. Ebben az ügyben a Soliverre kiszabandó bírság esetében érték el a forgalom 10 %-ában megállapított határértéket. A Soliverre kiszabott bírság összege tehát nem haladhatja meg a 4,396 millió EUR-t.

5. A 2002. évi engedékenységi közlemény alkalmazása

26. A fenti (3) bekezdésben említettek szerint az Asahi és leányvállalata, a Glaverbel a bírság alóli mentességre vagy – alternatív megoldásként – a bírság mérséklésére irányuló kérelmet nyújtott be a 2002. évi engedékenységi közlemény alapján.

5.1. Mentesség

27. A Bizottság a Glaverbel és az Asahi kérelmét az engedékenységi közlemény 8. pontjának (a) és (b) bekezdése szerinti mentesség megadására a következő indokok alapján utasította el.

28. Tekintettel arra, hogy a vizsgálatokra már az Asahi/Glaverbel kérelmének benyújtását megelőzően sor került, a 8. pont (a) bekezdése szerinti mentesség a továbbiakban nem volt megadható.

29. Az engedékenységi közlemény 8. pontjának (b) bekezdése és a 10. pontja rögzíti, hogy bírság alóli mentesség csak olyan halmozott feltételek mellett biztosítható, ha a Bizottságnak a benyújtás időpontjában nem áll rendelkezésére kellő bizonyíték a Szerződés 81. cikke megsértésének felfedezésére az állítólagos kartellel kapcsolatban, és a benyújtott bizonyítékok – a Bizottság megítélése szerint – lehetővé teszik ennek felfedését. Az engedékenységi kérelem benyújtásakor azonban a Bizottság már birtokában volt olyan – az első vizsgálat során lemasolt – egyidejű bizonyítékoknak, amelyek lehetővé tették számára annak megállapítását, hogy megsértették a Szerződés 81. cikkét. A kérelem benyújtásakor tehát az e határozatban említett jogsértésre vonatkozóan a 8. pont (b) bekezdése szerinti mentesség a továbbiakban nem volt megadható.

⁽¹⁾ A IV/30.988 – Síküveg (Benelux) ügyben, 1984. július 23-án hozott bizottsági határozat, HL L 212., 1984.8.8., 13. o. és a IV/31.906 – Síküveg (Olaszország) ügyben, 1988. december 7-én hozott bizottsági határozat, HL L 33., 1989.2.4., 44. o.

5.2. Jelentős többletérték

30. Az Asahi/Glaverbel volt az első és egyetlen vállalkozás, amely megfelelt az engedékenységi közlemény 21. pontjában megállapított követelményeknek. Figyelembe véve a bizottsági ügyszámhoz nyújtott hozzájárulásának jelentőségét és hogy az milyen korai szakaszban történt, illetve a beadványait követő együttműködését, a Bizottság úgy döntött, hogy 50 %-kal csökkentti azt az összeget, amelyet az Asahi/Glaverbel vállalkozásra egyébként bírság címén kiróttak volna.

V. HATÁROZAT

31. A határozat címzettjei és a jogsértésben való részvételük időtartama a következők:

- a) Asahi Glass Company Limited, AGC Flat Glass Europe SA/NV, AGC Automotive Europe SA, Glaverbel France SA, Glaverbel Italy S.r.l., Splintex France Sarl, Splintex UK Limited és AGC Automotive Germany GmbH, 1998. május 18-tól 2003. március 11-ig;
- b) La Compagnie de Saint-Gobain SA, Saint-Gobain Glass France SA, Saint-Gobain Sekurit Deutschland GmbH & Co. KG és Saint-Gobain Sekurit France SA, 1998. március 10-től 2003. március 11-ig;
- c) Pilkington Group Limited, Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH és Pilkington Italia Spa, 1998. március 10-től 2002. szeptember 3-ig;

d) Soliver NV, 2001. november 19-től 2003. március 11-ig.

32. Az előző preambulum-bekezdésben említett jogsértésekre a Bizottság az alábbi bírságokat szabta ki:

a) Asahi Glass Company Limited, AGC Flat Glass Europe SA/NV, AGC Automotive Europe SA, Glaverbel France SA, Glaverbel Italy S.r.l., Splintex France Sarl, Splintex UK Limited és AGC Automotive Germany GmbH, egyetemesen: 113 500 000 EUR;

b) La Compagnie de Saint-Gobain SA, Saint-Gobain Glass France SA, Saint-Gobain Sekurit Deutschland GmbH & Co. KG és Saint-Gobain Sekurit France SA, egyetemesen: 896 000 000 EUR;

c) Pilkington Group Limited, Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH és Pilkington Italia Spa; egyetemesen: 370 000 000 EUR;

d) Soliver NV: 4 396 000 EUR.

33. A fent felsorolt vállalkozások, amennyiben ezt még nem tették meg, kötelesek azonnal beszüntetni a (10) preambulum-bekezdésben említett jogsértéseket, valamint tartózkodniuk kell a (10) preambulum-bekezdésben leírt bármilyen cselekedet vagy magatartás megismétlésétől, illetve az azonos vagy hasonló célú vagy hatású cselekedetektől vagy magatartástól.